

Aqil ABBAS

TƏƏSSÜF, BÖYÜYÜB ERMƏNİ OLACAQ

Yutubedə təsadüfən qarşıma bir video çıxdı. Təxminən 3 yaşlı bir uşaq musiqinin ritmini tutaraq elə gözəl rəqs edirdi ki, çox xoşuma gəldi. Uşaq da çox yaraşığı idi. Amma sonra gördüm ki, videonu paylaşan ermənidi. Hərçənd ki musiqi həmişəki kimi bizimkiydi. Və çox təəssüf etdim. Niyə təəssüf etdim?

Yadıma Doğan Avçioğlunun "Milli kurtuluş tariximiz" 21 cildlik kitabının 3-cü, ya 4-cü cildində, cild belə adlanırdı "Dünya savaşımız acısında erməni və rum sorumu"nda bir məhkəmə stenogramı düşdü. 1923-25-ci illərdə Türkiyədə ermənilərə qarşı törətdiyi cinayətlərə görə adamları həbs edirdilər, hətta güllələnmə də verirdilər.

Belə şəxslərdən biri də Diyarbəkir valisi Rəşid Paşa olmuşdu. Hakim sual verir:

- Sən doktorsan, öz cibinin parasına şəfəxanalar tikdirmisən, minlərlə insanı müalicə etdirmisən. Necə oldu ki, sürüsürü erməninin kırımına yol verdin?

Rəşid Paşa:

- Siz bilirsiniz ki, Şuşada ermənilər bizim analarımızın, bacılarımızın kürəyində samovar qaynadıblar?!

Hakim:

- Siz əvvəl əmr eləmisiniz ki, cocuqlara və ixtiyarlara toxunmayın. Sonra bir gün bu əmri də dəyəmisiniz ki, onları da kırım. Niyə?

Rəşid Paşa:

- Bir gecə yuxudan hövlnək qalxdım, fikirləşdim ki, bu cocuqlar da böyüyüb ataları kimi erməni olacaqlar.

Qisası, Rəşid Paşaya güllələnmə hökmü çıxarırlar. Həmin gecə Rəşid Paşa həbsxanadan qaçır. Gedir evinə, bir balaca məktub yazır, sonra da başına bir güllə vuraraq özünü öldürür.

Məktubda belə yazmışdı: "Mənim ölümüm Türkiyə dövləti üçün lazımdırsa, mən özümü öldürdüm. İstəmədim mənə siz güllələyəsınız. Ona görə ki, sizin gələcək nəsilləri töhmətdən qurtarım. Onları sokakda görünlər üzlərinə tüpürməsinlər ki, bunların ataları Rəşid Paşanı güllələyiblər".

Bu mövzunu torpaqlarımız işğal altında olanda cocuqlarımız, ana-bacılarımız ermənilər tərəfindən vəhşicəsinə qətlə yetiriləndə dəfələrlə yazmışam.

İndi torpaqlarımız azad olunandan altı il sonra yenidən bu mövzunu yada salmaq istəməzdim, amma məndən asılı olmadı.

Çox gözəl rəqs edən o yaraşığı cocuq nədənsə bunu mənim yadıma saldı. Və fikirləşdim ki, belə gözəl rəqsi ilə ürəyimi oxşayan bu cocuq böyüyüb atası kimi erməni olacaq. İstər-istəməz arzuladım ki, Zori Balayan olmasın, Vardanyan olmasın, Araik Aratunyan olmasın, Köçəryan olmasın, heç olmazsa, yazıçı Qrant Matevosyan olsun. O Qrant ki hadisələr başlayanda Ermənistanın tərəfini tutmamışdı və Qarabağ məsələsinə qarışmadığı üçün bütün Ermənistan ona söyürdü.

P.S. Hadisələrin şıdırığı vaxtı qatarla Ağdama gedirdim. Yevlaxı keçəndən sonra gördüm qonşu kupədə bir ağlaşma səsi gəlir. İstər-istəməz maraqlandım. Keçdim həmin kupeyə, gördüm səkkiz-doqquz nəfər bir kupeyə yığışb - qadınlardı, qocalardı, bir də uşaqlar. Məlum oldu ki, Bakıdan Xankəndinə gedirlər. Öyrəndim ki, qatar Yevlaxdan keçəndən sonra bir qrup gənc vaqonları gəzib erməni axtarırlar və tapdıqlarını da möhkəm döyürlər, ermənilər də ona görə ağlayır. Oturdum bunların yanında, uşağın birinin də başını sığalladım. Ermənilərə nifrət eləsəm də içimdəki yazıçı ürəyi buna dözmədi. Dedim ki, narahat olmayın, mən bu vaqondayam, sizə heç kim heç nə deyə bilməz, rahat olun.

Sonra kupədən çıxıb bələdçi vasitəsilə qatarın sahə müvəkkilini tapdırdım. Dedim ki, sən nədən ötürəsən, niyə qoyursan belə hərəkətlər olur? Dedi ki, mən bir nəfəram, onlar altı-yeddi nəfər, neyləyim?

Həqiqətən bir azdan altı-yeddi gənc bağıra-bağıra bizim vaqona girdilər. Qarşılarını kəsdim, müharibə dövrü tez-tez cəbhə xəttində olduğuma görə mən də silahla gəzirdim. Üzü-mü bu gələn oğlanlara tutub dedim:

- Qatarda əlsiz-ayaqsız ermənini döymək kişilik deyil. Erməniylə döyüşmək və ya vuruşmaq istəyirsinizsə Ağdamda düşərsiz, sizi apararam Fred Asifin hərbi hissəsinə, silah götürüb girərsiz səngərə, nə qədər istəsəniz ermənilərlə vuruşarsız.

Əlimi cibimə elə saldım ki, silah da görünsün. Nə isə, məndən ağılları bir şey kəsmədi, qayıdıb getdilər.

Qatar Ağdama çatanda erməni qadınlar mənə qucaqlamaq istədilər və qarabağlılar kimi dua elədilər:

- Ay bala, Həzrət Abbas köməyin olsun.

Mən də qayıtdım:

- Məni yandıran bilirsiniz nədi? Siz Xankəndində deməyəcəksiniz ki, bir cavan oğlan çıxdı qoymadı ki, kimlərsə bizi döysün. Deyəcəksiniz ki, qatarda bizi döydülər. Siz belə bir murdar millətsiniz.